

Svenska Älghundklubbens och Jämthundklubbens avelsrekommendationer gällande från 2019-09-01.

Förändrade avelsrekommendationer gällande ögonlysning från 2023-01-01.

Se nedan.

Rekommendationerna utgör ett komplement till och sammanfattning av de Rasspecifika Avelsstrategierna, RAS, för rasen avseende hanhundsanvändning och hälsa. RAS i sin helhet finns här: <https://www.skk.se/globalassets/dokument/rasdokument/ras-jamthund.pdf>

Jämthund.

Till avel användes endast mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda hundar. Detta innebär att endast jaktligt meriterade hundar används som föräldradjur.

Hanhundsanvändning.

Hanhunden användes till 5 tikar. Därefter görs ett avelsstopp för utvärdering av avkomman.

Avkommorna skall meriteras jaktligt i samma nivå eller högre än rasens medelvärde. Från 2018 så skall minst **29 %** av hanhundens avkommor vara pristagare på jaktprov och minst 30 % skall vara röntgade varav max 15 % av de röntgade valparna får ha HD eller ED fel, för att hanhunden skall tillåtas ha mera än 5 kullar (denna rekommendation gäller i tillägg till vad som framgår av RAS). För aktuell information kontakta ditt avelsråd i lokalklubb/rasklubb.

Om hanhundsägaren **inte** inväntar utvärderingen efter 5 kullar, beräknas hans avkommors pristagarprocent, HD och ED röntgen på **samtliga** avkommor i alla kullar oavsett ålder, vilket avsevärt kan försvåra hans möjligheter till fortsatt avel.

Ger avkommebedömningen ett godkänt resultat kan hanhunden användas till ytterligare 10 kullar, **d.v.s. totalt maximalt 15 kullar** efter en hanhund. OBS! Att Norden har en gemensam avelsbas och ovanstående siffror gäller oavsett vilket land hanhunden har använts i.

Ögonlysning t.o.m 31/12 2022:

Hanhund som skall användas till fler än 5 kullar skall vara ögonlyst inom ett år före parning. D.v.s. resultatet är endast giltigt i 1 år.

Hunden skall vara fri från PRA, Glaukom, Total katarakt, Bakre polkatarakt och annan förändring som ögonspecialist bedömer som allvarlig och/eller ärftlig.

För ytterligare information se respektive ögonsjukdom. Information finns bl a på [skk.se](https://www.skk.se) (<https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/ogon/>)

Ögonlysning fr.o.m 1/1 2023:

Hanhund som skall användas i avel skall vara ögonlyst inom ett (1) år före varje parning.

Dvs. resultatet är endast giltigt 1 år.

Tik som skall användas i avel skall vara ögonlyst inom ett (1) år före varje parning.

Dvs. resultatet är endast giltigt 1 år.

Detta gäller även utlandsregistrerade hundar. Både hane och tik.

Både hanen och tiken skall vara fria från PRA, Glaukom, Total katarakt, Bakre pol.katarakt och annan förändring som ögonspecialist bedömer som allvarlig och/eller ärftlig.

Inavelsgrad:

Tillåtet värde enligt rekommendationerna i RAS är 0,0-2,5 %.

Inavelsberäkningen på parningen kan man göra på SKKs Avelsdata (<https://hundar.skk.se/Avelsdata/Initial.aspx>), SÄKs Hittaälghund (Önskevalpen), eller ta hjälp av avelsråd.

En hanhund användes inte till mer än två kullar undan samma tik.

Sjukdomar och defekter

Höftledsdysplasi:

Höftledsröntga innan parning. Om avelsdjuren inte är röntgade får hela kullen registreringsförbud (detta enligt SKKs Registreringsregler,

https://www.skk.se/globalassets/dokument/uppfodning/registreringsregler_r42.pdf).

Sedan 1/1-2013 har beräkningar av HD-index införts för Jämthunden.

Målet är ett genomsnittindex (prel. kullindex) för samtliga parningar årligen ligger över 100 i index. Då förbättras rasens HD-kvalitet över tid.

Vid varje enskild parning är det önskvärt att preliminärt kullindex överstiger 100, dock är minsta tillåtna värde i enlighet med RAS 95.

Indexberäkningen kan göras genom provparning på SKKs avelsdata, eller kontakta ditt avelsråd för hjälp.

Alla uppfödare som gör en parning med preliminärt kullindex 95 - 100 kommer att erhålla brev från SKK med information om att man strider mot SKKs generella rekommendation om kullindex för HD över 100.

Finska och Norska index är inte direkt jämförbara med våra Svenska index. Vid parning med hund från Finland eller Norge, som saknar svenskt HD-index, gäller samma regler som tidigare, dvs. A+A, A+B eller B+A. (se SKKs Registreringsregler)

Hundar med höftledsstatus D eller E skall inte användas i avel, oavsett HD-index. En ev. parning med D eller E hundar medför automatiskt avelsförbud på avkomman.

Gör inte om en kombination som har gett avkomma med höftledsdysplasi.

Elbow Dysplasia, ED, Armbågsledsdysplasi:

I och med införandet av ED-index från årsskiftet 2012/13 kan uppfödare, förutom hundens egen ED-grad, även få information om potentiella avelsdjurs nedärvningsförmåga avseende ED genom ED-index.

Använd inte hund med anmärkning på armbågarna i avel. Gör inte om en kombination som gett ED. OBS! Från den 1 januari 2010 gäller rekommendationen att avelsdjur födda efter 2009-01-01 ska vara ED röntgade u.a. (0) före parning.

Patellaluxation:

Använd inte hund med patellaluxation i avel. Gör inte om en kombination som har gett avkomma med patellaluxation.

Glaukom, Grön starr:

Sjuk hund, dess föräldrar och helsyskon utesluts ur avel. Avkomma till sjuk hund utesluts ur avel.

Progressiv Retinal Atrofi, PRA:Sjuk hund, dess föräldrar och helsyskon utesluts ur avel, liksom avkomma till sjuk hund. (se även <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/ogon/pra-progressiv-retinal-atrofi/>)

Katarakt:

Hund med diagnosen Total katarakt, Bakre pol katarakt eller annan katarakt som, av ögonspecialist, anses ärftlig och/eller allvarlig används inte i avel. (se även <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/ogon/katarakt-gra-starr/>)

Epilepsi:

Vänta med avelsdebuten hos syskon till sjuk hund tills de är 3½-4 år. Avelsdjur som har gett fall av misstänkt epilepsi kan möjligtvis användas med största försiktighet i någon annan kombination. Skulle något mer fall uppstå måste hunden omedelbart tas ur avel. Använd enskilt avelsdjur med begränsning. Fortsätt att kartlägga förekomsten av krampanfall.

Renal dysplasi:

Tidigare Progressiv Nefropati, PNP, Ärftlig njursvikt. Sjuk hund, dess föräldrar och avkomma utesluts ur avel. (se även <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/renal-dysplasi/>)

Diabetes mellitus, sockersjuka:

Använd inte sjuk hund i avel.

Ytterligare information om sjukdomar och defekter finns under Avel, Hälsoläget.

OBS! Gör alltid en sjukdomsanmälan och skicka in till SÄK!

Blankett finns på hemsidan och i Älghunden. Gäller alla sjukdomstillstånd på nu levande men även döda hundar. OBS! Hundägare, uppfödare eller hanhundsägaren till aktuell hund kan fylla i och skriva under anmälan.

Avelskommittén Svenska Älghundklubben och Jämthundklubben